



# **Tillämpningsföreskrifter för debitering inom äldreomsorg och LSS-verksamhet**

---

Social verksamhet



<b>Innehållsförteckning</b>	<b>Sid</b>
<b>1 Beräkning av inkomster</b>	<b>3</b>
1.1 Från inkomsten räknas	4
1.2 Beräkning av makars/partners inkomster	4
1.3 Beräkning av sambos inkomster	4
<b>2 Beräkning av boendekostnad</b>	<b>4</b>
2.1 Boendekostnad för lägenheter inom vård och omsorg	5
2.2 Korttidsboende i kommunen	5
<b>3 Förbehållsbelopp</b>	<b>6</b>
3.1 Minimibelopp	6
3.2 Förhöjt minimibelopp	6
3.3 Sänkt minimibelopp	7
<b>4 Beräkning av avgiftsutrymme</b>	<b>7</b>
<b>5 Avgifter och kostnader</b>	<b>7</b>
5.1 Ordinärt boende	7
5.2 Växelvård/korttidsvård/korttidsvistelse/personligt stöd-öppenvård	8
5.3 Särskilt boende	8
5.4 Bostad med särskild service/institution	9
<b>6 Avräkningsregler pga frånvaro</b>	<b>9</b>
<b>7 Överklaga beslut</b>	<b>9</b>

Nedanstående föreskrifter ligger som grund för beräkning av avgiftsbeslut och debitering av avgifter inom äldreomsorg och LSS-verksamhet. I varje enskilt ärende görs en inkomstförfrågan där den enskilde kan välja mellan att lämna in inkomstuppgifter eller att avstå.

Vid inlämnande av inkomstförfrågan görs en individuell beräkning för att fastställa det egna avgiftsutrymmet. Om avgiftsutrymmet understiger maxtaxan<sup>1</sup> innebär det att det egna avgiftsutrymmet istället blir högsta månadskostnad för utförda omvårdnadsinsatser. Att avstå från att lämna in inkomstförfrågan innebär att den enskilde debiteras för utförda

<sup>1</sup> Maxtaxan även kallad för högkostnadsskyddet, är den högsta avgift kommunen enligt lag (SoL 8 kap 5§) får ta ut för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Maxtaxan räknas ut årligen utifrån prisbasbeloppet, 2017 får maxtaxan uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 procent av prisbasbeloppet. Socialstyrelsen meddelade att maxtaxan för 2017 är 2 013 kr/mån, vilket blir 67 kr/dag.



insatser enligt Kommunstyrelsens taxor men som högst enligt maxtaxan. Den enskilde kan när som helst lämna in inkomstförfrågan för en beräkning av det egna avgiftsutrymmet.

## 1. Beräkning av inkomster

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) 8 kap 4 § skall inkomsten beräknas med samma tillämpning som för bostadstillägg för pensionärer. Beräkning sker på aktuell uppskattad inkomst för de närmast följande 12 månaderna. I inkomstslaget kapital beräknas den faktiska inkomsten per den 31 december året innan avgiftsperioden (=kontrolluppgift inför deklarationen).

Som inkomst räknas:

- Inkomst av arbete
- Överskott i näringsverksamhet
- Folkpension
- Pensionstillskott
- Avtals- och/eller tjänstepension
- Privata pensionsförsäkringar
- Avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS)
- Utlandspensioner
- Livränta
- Studiebidrag
- Skattefria stipendier till den del de överstiger 3 000 kr
- Bostadstillägg
- Särskilt bostadstillägg
- Bostadsbidrag
- Utdelning på aktier och fondandelar
- Ränta på bankmedel per den 31 december året innan avgiftsperioden

Som inkomst räknas ej:

- Barns inkomster eller avkastning på förmögenhet
- Reavinster (kapitalvinst).
- Handikappersättning

För de personer som är aktuella i debiteringen och tidigare fått avgiftsbeslut med eget avgiftsutrymme, inhämtas varje årsskifte ny inkomstförfrågan. Detta för att den enskilde ska kunna lämna in nya uppgifter på övriga inkomster. Aktuell inkomst kan också



kontrolleras hos försäkringskassan, pensionsmyndigheten och skattemyndigheten under resten av året. Den enskilde är skyldig att själv informera om ändrade förhållanden.

Om den enskilde inte söker bostadstillägg/särskilt bostadstillägg/bostadsbidrag beräknas bostadstillägget/bidraget inte som en inkomst på samma sätt som om man sökt bostadstillägg. Det vill säga, endast beviljat bostadsbidrag ska räknas med vid avgiftsberäkningen

### **1.1 Från inkomsten räknas**

- Statlig skatt
- Kommunalskatt
- Begravningsavgift

Observera att kyrkoavgift till Svenska Kyrkan eller annan medlemsavgift till trossamfund ej ska frånräknas. Avgiften ingår i minimibeloppet.

### **1.2 Beräkning av makars/partners inkomster**

Makars och registrerade partners samlade inkomster enligt ovan läggs samman. Därefter fördelas de med hälften på vardera maken. Detta gäller även om den ene maken bor på äldreboende och den andra i annat boende.

### **1.3 Beräkning av sambos inkomster**

Sambor har ej juridisk försörjningsplikt för varandra och ska alltid räknas som ensamstående.

## **2. Beräkning av boendekostnad**

Den enskildes faktiska boendekostnad räknas.

### *Hyresrätt*

Aktuellt hyresbelopp och obligatoriska avgifter.

### *Bostadsrätt*

Aktuell avgift (hyresbelopp)



70 % av räntekostnader för bostadslån

*Egen fastighet*

70 % av räntekostnader

70 % av tomträttsavgäld

*Fastighetsavgift/-skatt*

Kostnader för uppvärmning, drift och underhåll. Vid beräkning av driftskostnaden beaktas ev. kostnader för snöröjning, gräsklippning mm. Se Försäkringskassans författningssamling, **FKFS**, gällande föreskrifter om uppskattning av driftskostnader för en bostad.

*Gemensamt*

Om omsorgstagaren delar bostad med en annan vuxen person som har egen inkomst beräknas halva boendekostnaden.

Om makar lever i skilda hushåll, t ex när den ena maken flyttat till särskilt boende, betraktas de fortsatt som gifta men kan var för sig, söka bostadstillägg.

Vid flyttning till särskilt boende accepteras eventuell dubbel boendekostnad i upp till tre månader. För jämkning krävs det att uppgifterna kan styrkas.

## **2.1 Boendekostnad för lägenheter inom vård och omsorg**

Hyresförhållanden inom vård och omsorg regleras enligt hyreslagen (12 kap. jordabalken) med skrivna hyresavtal där hyra betalas i efterskott. Hyresbeloppen uppräknas varje år med 1 % enligt ett generellt beslut av Trygga Hem kooperativa hyresrättsförening.

Debitering av hyra sker från den dag lägenheten står till den boendes förfoganden enligt hyreskontrakt.

Uppsägning av lägenhet sker enligt kontrakt. Vid dödsfall så tas hyra ut tills lägenheten är slutstädad, max två veckor.

Ansvarig enhetschef i respektive boende sköter administration kring hyresavtal.



## **2.2 Korttidsplats**

Den som vistas på korttidsplats för rehabilitering, avlastning, växelvård eller liknande betalar en hyra per dygn.

## **3. Förbehållsbelopp**

Den enskildes förbehållsbelopp är lika med minimibelopp och boendekostnad.

### **3.1 Minimibelopp**

Riksdagen beslutar om minimibeloppens storlek som utgörs av en tolftedel av fastställt procenttal gånger aktuellt prisbasbelopp. Fastställt procenttal för ensamstående personer över 65 år är något högre än för sammanlevande makar eller sambor över 65 år. På grund av att funktionshindrade personer som är yngre än 65 år i vissa fall har särskilda kostnader för bosättning och familjebildning, höjs respektive minimibelopp med 10 %.

Minimibeloppet avses täcka skäliga levnads kostnader och omfattar varor och tjänster som ett hushåll vanligen behöver för att klara vardagens behov. Konsumentverket gör årliga beräkningar av vad som kan betraktas som skäliga levnadskostnader såsom följande: livsmedel (alla måltider), kläder och skor, fritid, hygien, förbrukningsvaror, dagstidning, telefon, TV-avgift, möbler och husgeråd, hemförsäkring, resor inklusive färdtjänst, tandvård, öppen hälso- och sjukvård samt läkemedel. Se även SoL 8 kap. 7§.

Om makar lever i skilda hushåll, t ex när den ena maken flyttat till särskilt boende, skall de betraktas som ensamstående avseende minimibeloppet.

### **3.2 Förhöjt minimibelopp**

Beloppet ska höjas när den enskilde har skäliga fördyrade kostnader. Dessa ska dels vara varaktiga, dvs. under minst 10 månader per år, dels uppgå till lägst 200 kr/månad.

Exempel på kostnader som kan höja minimibeloppet:

- Merkostnader för livsmedel t ex pga. bistånd för matdistribution eller kostabonnemang vid särskilt boende.
- Kostnader för god man. Minimibeloppet höjs med 1/12-del av den årliga avgift, som den enskilde senast betalat enligt Överförmyndarens beslut.
- Underhållskostnader för barn utifrån Konsumentverkets årliga beräknade belopp.



- Merkostnader till följd av funktionshinder, t ex rehabilitering eller habilitering, och som överstiger de 10 % som minimibeloppet redan är uppräknat med för personer under 65år.

### **3.3 Sänkt minimibelopp**

Beloppet ska sänkas när den enskilde i hyresavgiften/boendekostnaden har inberäknade kostnader som också medräknas i minimibeloppet, t ex hushållsel. Man kan inte sänka minimibeloppet bara därför att man vet att den enskilde inte har vissa kostnader som ingår i minimibeloppet, t ex tidningar, TV-licens etc.

För personer som bor på kommunens särskilda boende, gäller att följande omkostnader ingår i hyran för boendet eller avgiften för insatserna och ska sålunda räknas bort från minimibeloppet:

## **4 Beräkning av avgiftsutrymme**

Mellanskillnaden mellan beräknade nettoinkomster och förbehållsbeloppet utgör avgiftsutrymmet. Om avgiftsutrymmet understiger 50 kronor debiteras ingen avgift. Om mellanskillnaden blir noll eller minus blir avgiften för de beviljade insatser som ingår i högkostnadsskyddet noll kronor.

Kommunen är inte skyldig att betala ut medel för att den enskilde ska nå upp till det beräknade förbehållsbeloppet som anges i lagen.

Omräkning av avgiftsutrymme sker årligen. Vid ändrade ekonomiska förhållanden sker omräkning vid första påverkbara debiteringsmånad. Justering av avgiftsutrymme görs retroaktivt en månad. Den enskildes avgift ska baseras på aktuell inkomst. Avgiftsbeslut ska vara undertecknade och skickas ut årligen och vid förändringar.

## **5 Avgifter och kostnader**

### **5.1 Ordinärt boende**

- Avgiften för hemtjänst enligt SoL fastställs årligen av Kommunstyrelsen. Avgiften samordnas med övriga avgifter gällande service och omvårdnad enligt SoL men kan dock högst debiteras enligt maxtaxan (se s.3 fotnot om maxtaxa) eller det egna avgiftsutrymmet. Servicetimmars såsom tvätt, städ eller inköp, fördelas mellan sammanboende makar, registrerade partners eller sambor vid månatlig debitering. Vid utebliven insats som inte avbokats i tid av brukaren, tre dagar innan, debiteras brukaren tid enligt planerad insats. Utförd tid debiteras i efterskott.



- Avgiften för trygghetslarm och GPS-larm fastställs årligen av Kommunstyrelsen. Avgiften samordnas med övriga avgifter gällande service och omvårdnad men kan dock högst debiteras enligt maxtaxan (se s.3 fotnot om maxtaxa) eller det egna avgiftsutrymmet. I de fall kund önskar en extra larmknapp debiteras kund en fast månadsavgift. Samtliga avgifter debiteras i efterskott.
- Patientavgift för kommunala hälso-och sjukvårdsavgifter fastställs av Kommunstyrelsen årligen. Betalningsskyldigheten gäller from det år patienten fyller 20 år. Avgiften samordnas med övriga avgifter gällande service och omvårdnad men kan dock högst debiteras enligt maxtaxan (se s.3 fotnot om maxtaxa) eller det egna avgiftsutrymmet. Debiteras i efterskott.
- Avgiften vid influensavaccinationer för inskrivna i kommunens hälso- och sjukvård följer belopp som fastställs av Västra Götalandsregionen inför varje ny säsong.
- Avgiften för färdiglagad mat (hemleverans) fastställs av Kommunstyrelsen och debiteras i efterskott.
- Vid beslut av bistånd enligt SoL gällande kommunens dagverksamhet tas avgift ut för eventuella mat- och resekostnader. Kostnaden fastställs årligen av Kommunstyrelsen och debiteras i efterskott.
- Vid beslut av insatser enligt Lagen om särskilt stöd (LSS) betalas ingen avgift med undantag för eventuella kostnader för lunch vilket fastställs årligen av Kommunstyrelsen. Debiteras både i efterskott.

## **5.2 Växelvård/Korttidsplats**

- Omvårdnadsavgiften vid växel- och korttidsplats enligt SoL är obligatorisk, och är fastställd till 1/30 av högkostnadsskyddet per boendedag, fr o m inflyttningsdagen t o m utflyttningsdagen. Avgiften samordnas med övriga avgifter gällande service och omvårdnad men kan dock högst debiteras enligt maxtaxan (se s.3 fotnot om maxtaxa) eller det egna avgiftsutrymmet. Debiteras i efterskott.
- Matkostnaden vid bistånd enligt SoL är en fast kostnad och fastställd till 1/30 av den fasta månadskostnaden vid särskilt boende. Kostnad för helpension vid särskilt boende fastställs årligen av Kommunstyrelsen. Personer debiteras matkostnad from första hela närvarodag tom utflyttningsdag vid växel- och korttidsvård. Vid övrig vistelse och/eller vård baseras kostnaden även på beviljad tidsperiod. Debiteras i efterskott.





### **5.3 Särskilt boende**

- Omvårdnadsavgiften enligt SoL är obligatorisk och lika med det egna avgiftsutrymmet, dock högst enligt maxtaxan (se s.3 fotnot om maxtaxa). Debiteras i efterskott.
- Matkostnaden vid särskilt boende är en obligatorisk fast månadskostnad. Vid in- och utflyttning under del av månad debiteras matkostnad per boendedag. Beloppet fastställs årligen av Kommunstyrelsen. Debiteras i efterskott.

### **5.4 Bostad med särskild service/institution**

- För insatser enligt LSS regleras avgift enligt LSS 19 och 20§.
- Vid placering på HVB-hem enligt LSS tas en schablonavgift för mat och hyra. Vid in- och utflyttning under del av månad debiteras matkostnad per boendedag.

## **6 Avräkningsregler på grund av frånvaro**

Fasta kostnader, t ex mat och hyra, subventioneras inte av Grästorps kommun.

Särskilt boende

- Vid frånvaro pga sjukhusvistelse avräknas omvårdnadsavgift from avresedagen och tom hemresedagen. Annan frånvaro än sjukhusvistelse föranleder ej reducering av omvårdnadsavgift.
- Vid frånvaro avräknas matkostnad för varje hel frånvarodag.
- Någon reducering av hyresavgiften görs ej vid frånvaro.

## **7 Överklaga beslut**

Avgiftsprövning är individuell. Besvärshänvisning lämnas vid avgiftsbeslut. Avgiftsbeslut ska vara undertecknade. Förvaltningsbesvär kan anföras över avgiften och avgiftsunderlaget. Hantering av besvär sker som övriga beslut enligt SoL 16 kap 3§.